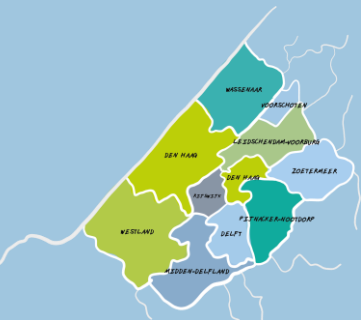

Conferentie Transformatie in het Jeugd domein Haaglanden 2022

'De toekomst is nu!'

Over normaliseren

Rob Gilsing | 8 april 2022
Lector Jeugdhulp in Transformatie
De Haagse Hogeschool

Bron: Pikwizard. De kapster op de foto heet geen Tess

DE HAAGSE
HOGESCHOOL

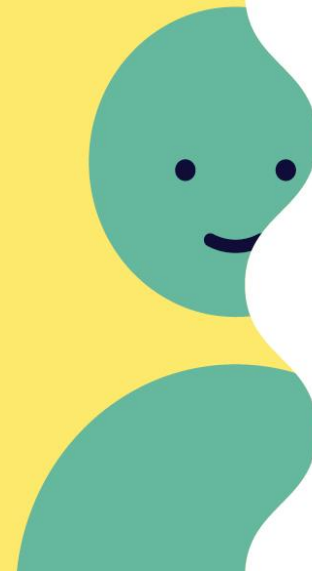
De toekomst is nu!

Regiovisie Jeugdzorg Haaglanden

2021-2026

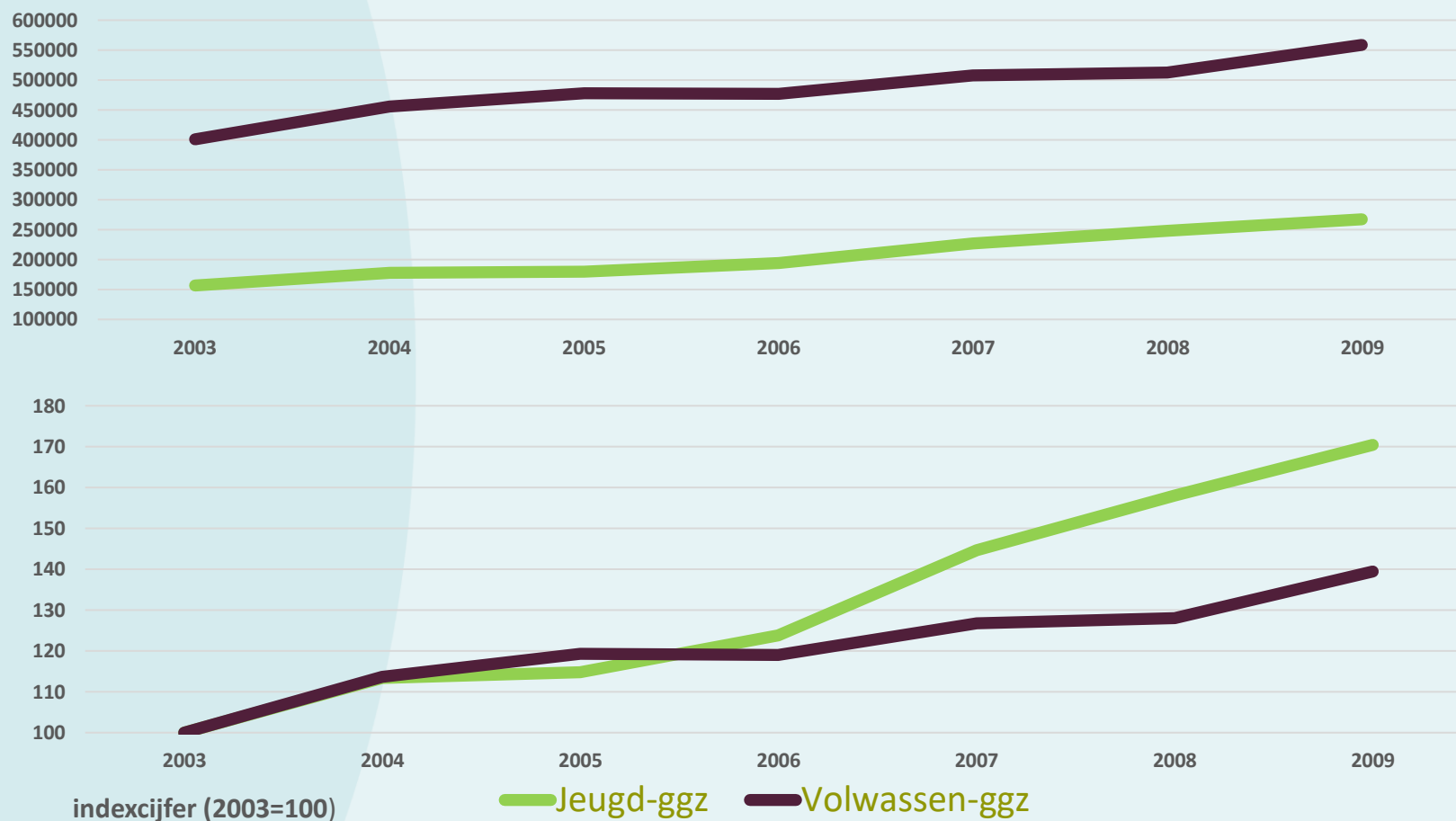

Concept juni 2021

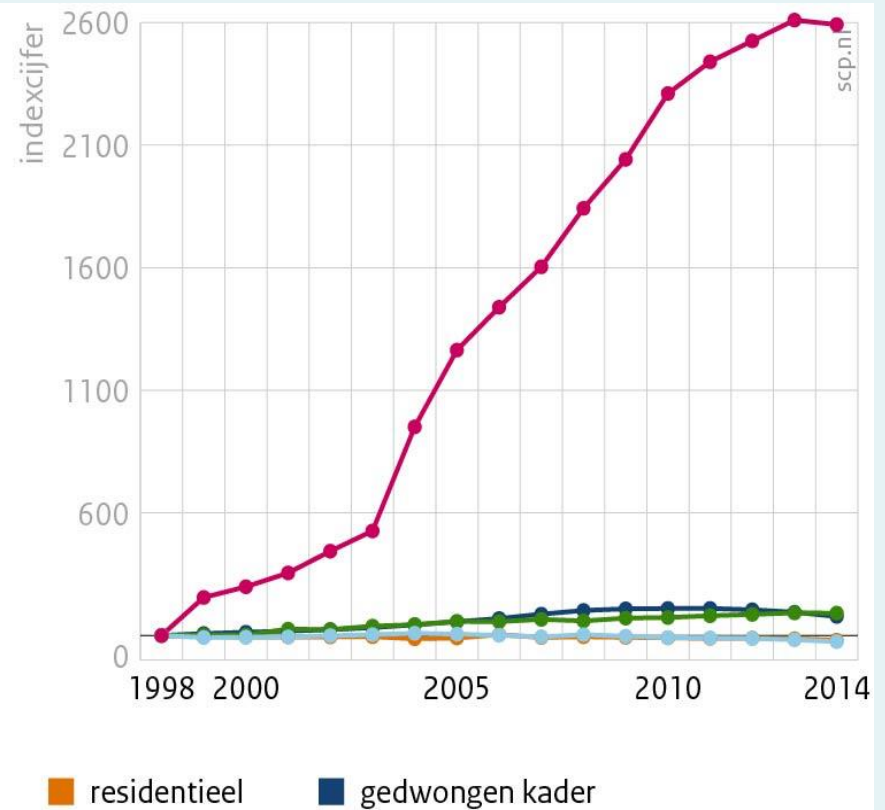
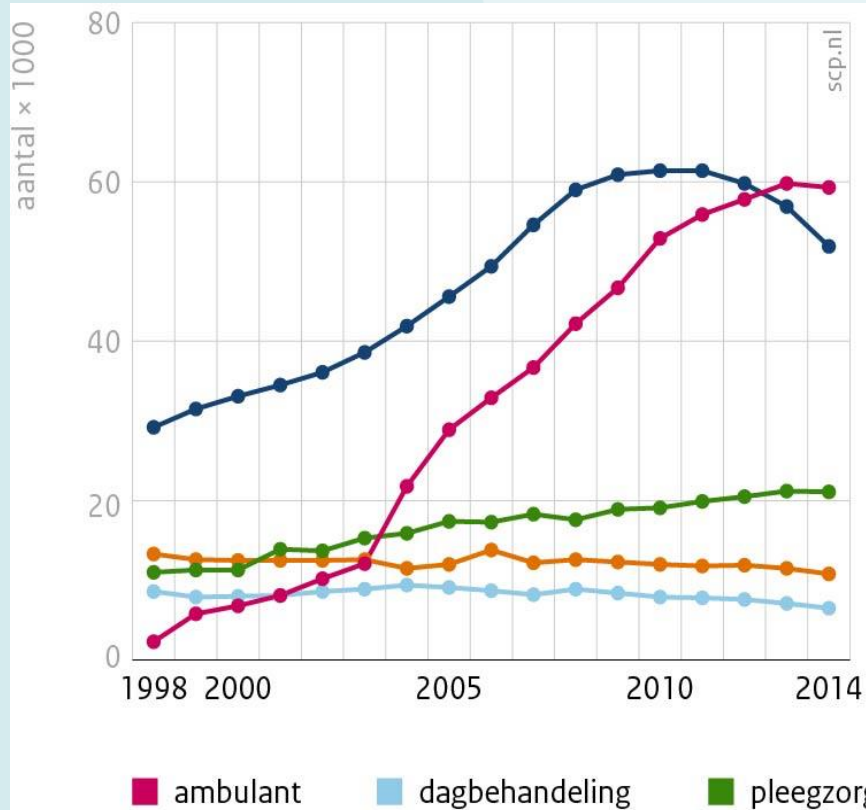

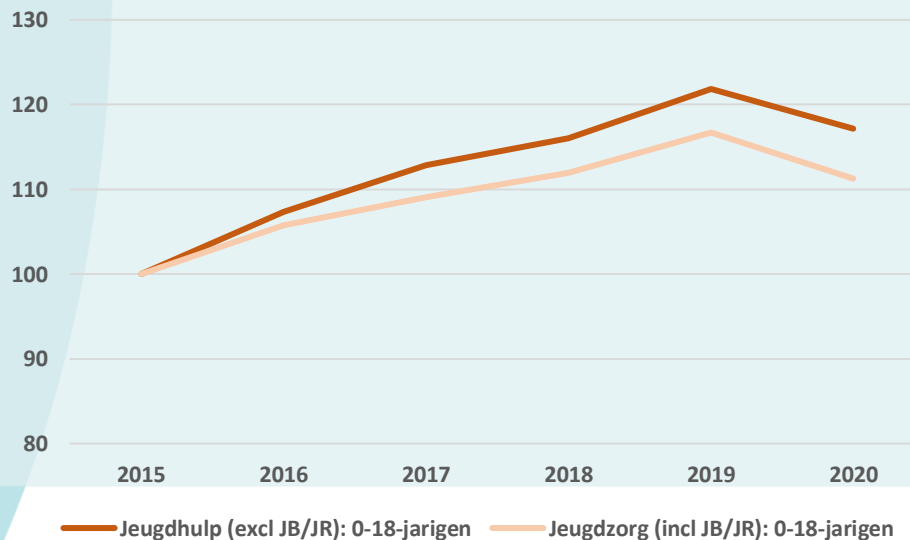
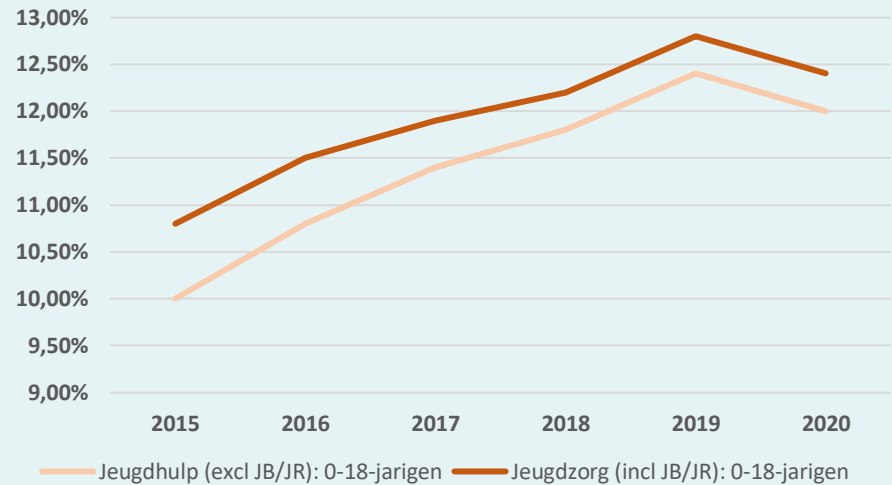
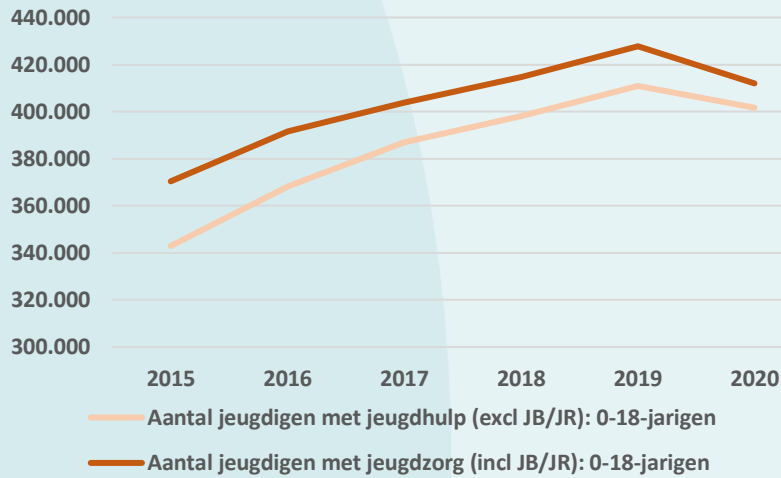
Ontwikkelingen gebruik jeugdhulp: Cliënten jeugd- en volwassen-ggz, 2003-2009

Ontwikkelingen gebruik jeugdhulp: provinciale jeugdzorg, 1998-2014

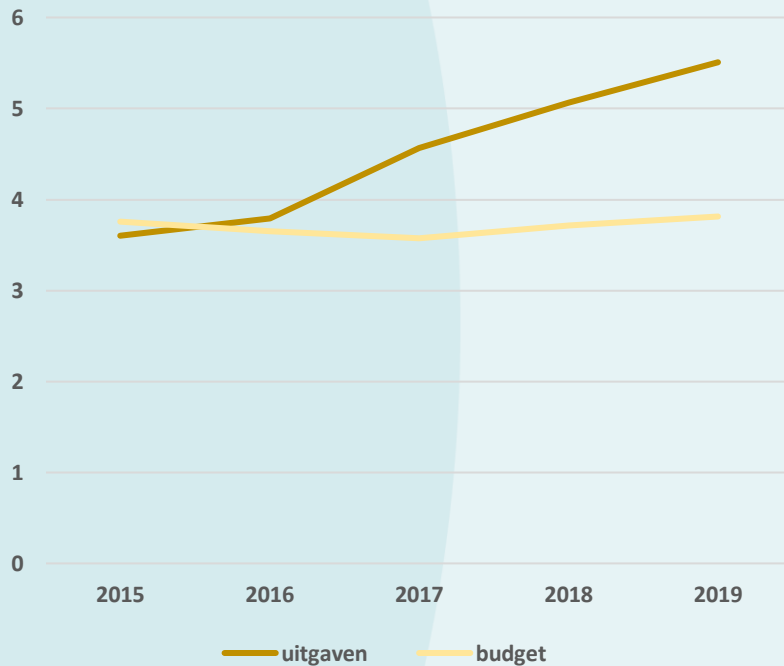

Ontwikkelingen gebruik jeugdhulp: 2015-2020

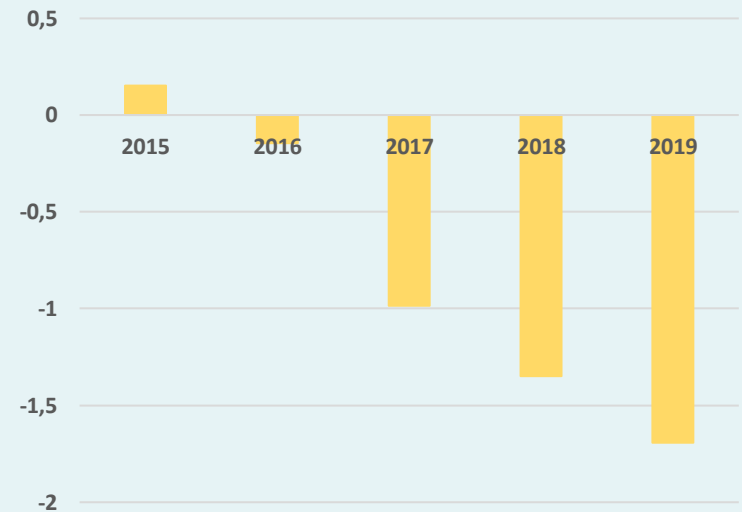

Bron: Nederlands Jeugdinstituut

Gemeenten: uitgaven en budget jeugdhulp

verschil budget en uitgaven
jeugdhulp, 2015-2019 (miljarden €)

Bron: AEF

Ontzorgen
en normaliseren

Naar een sterke
eerstelijns jeugd-
en gezinszorg

RAAD VOOR
MAATSCHAPPELIJKE
ONTWIKKELING

DE HAAGSE
HOGESCHOOL

Wat zegt Jeugdwet?

Jeugdwet: 'Zorg, hulp en ondersteuning worden zo ingericht en opgezet dat een **'normale' manier van opgroeien en opvoeden** wordt gestimuleerd. (Uitgaan) van de mogelijkheden en behoeften van individuele jeugdigen en hun ouders. **(Hulp en ondersteuning zijn) aanvullend aan wat ouders en jeugdigen zelf kunnen.** (...) Door vroegtijdige ondersteuning, een positief opvoed- en opgroei-klimaat, goede basisvoorzieningen en een woonomgeving die uitnodigt tot sporten, spelen en talentontwikkeling kan een **onnodig beroep op gespecialiseerde zorg of (inkomens)voorzieningen** worden voorkomen.' (MvT)

Wat valt op:

- *jeugdhulp aanvullend op eigen verantwoordelijkheid*
- *belang sterke pedagogische civil society*
- *'normaal' en 'onnodig beroep' niet gedefinieerd.*

Wanneer jeugdhulp? (volgens de wet)

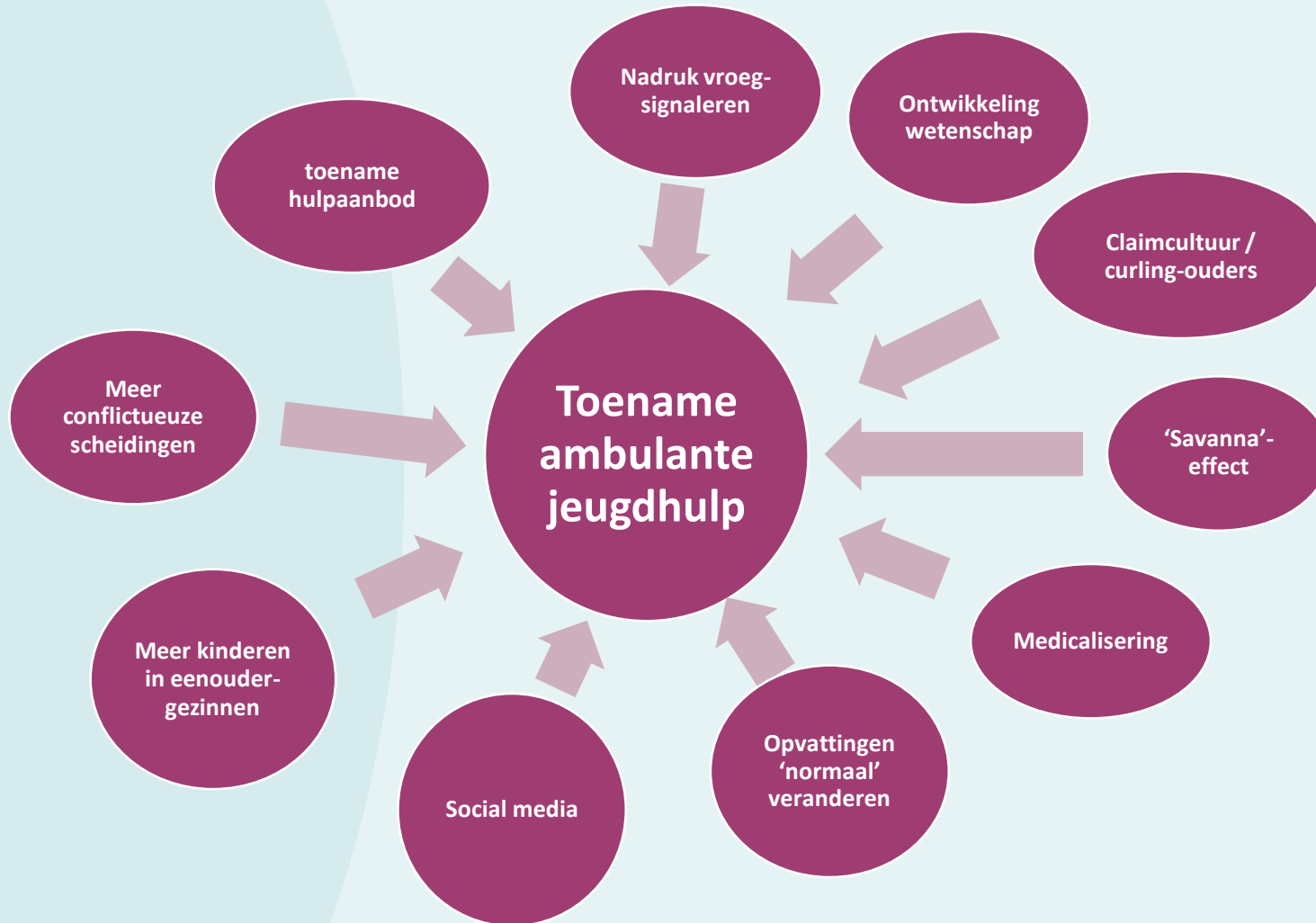
- Ondersteuning van, en hulp en zorg (niet zijnde preventie) aan jeugdigen en hun ouders bij het verminderen, stabiliseren, behandelen en opheffen van of omgaan met de **gevolgen van psychische problemen en stoornissen, psychosociale problemen, gedragsproblemen of een verstandelijke beperking van de jeugdige, of opvoedingsproblemen van ouders.**
- Het bevorderen van de **deelname aan het maatschappelijk verkeer en van het zelfstandig functioneren van jeugdigen met een verstandelijke, lichamelijke of zintuiglijke beperking, een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem** en die de leeftijd van 18 jaar nog niet hebben bereikt.
- Het ondersteunen bij of het overnemen van activiteiten op het gebied van de **persoonlijke verzorging** gericht op het opheffen van een tekort aan zelfredzaamheid **bij jeugdigen met een verstandelijke, lichamelijke of zintuiglijke beperking of een somatische of psychische aandoening of beperking**, die de leeftijd van 18 jaar nog niet hebben bereikt, met dien verstande dat de leeftijdsgrens van 18 jaar niet geldt voor jeugdhulp in het kader van jeugdstrafrecht

Dus ...?

- Wat is ‘onnodige’ jeugdhulp? Problemen jeugd en ouders niet nader omschreven. Onderzoek: **MISMATCH !!!**
- Reikwijdte jeugdhulpplicht ??? Zijn normatieve keuzes mogelijk?
- Normaliseren gaat voorbij ‘jeugdhulp’: sterke pedagogische civil society en preventie. Voorliggende problematiek andere domeinen (bijv. schulden, basis op orde, gzz-problematiek ouders)

Duiding trends

Wat is 'normaal'?

Denken in gemiddelden – 'Mensen zijn ingewikkeld'
(Floortje Scheepers)

Omgaan met psychische kwetsbaarheid – 'Het tekort van
het teveel' (Damiaan Denys)

Geluk kun je leren, eigen verantwoordelijkheid, druk op
excelleren (meritocratie, Bert Wienen – lezing 'Nieuw
kinderrecht – het recht om te falen')

Voldoen aan norm / maatschappelijke verwachting 'Over
normaliteit en andere afwijkingen' (Paul Verhaegh)

Pedagogisch vs medisch paradigma / medicalisering

Tegen normaliseren?

‘Waarom praten over 'normaliseren' in de jeugdhulp soms misselijkmakend is. Ouders weten dat hoogopgeleiden meer verdienen, beter wonen, gemiddeld 5 jaar langer leven en 14 jaar langer gezond leven. Gek dat ouders hulp zoeken voor hun kind als het wat moeilijker gaat?’

Tweet van Peter Dijkshoorn, landelijk ambassadeur lerend jeugdinstel VNG

Wat is 'normaal'?

Denken in gemiddelden – 'Mensen zijn ingewikkeld'
(Floortje Scheepers)

Omgaan met psychische kwetsbaarheid – 'Het tekort van
het teveel' (Damiaan Denys)

Geluk kun je leren, eigen verantwoordelijkheid, druk op
excelleren (meritocratie, Bert Wienen – lezing 'Nieuw
kinderrecht – het recht om te falen')

Voldoen aan norm / maatschappelijke verwachting 'Over
normaliteit en andere afwijkingen' (Paul Verhaegh)

Pedagogisch vs medisch paradigma / medicalisering

Alternatieve hypothesen

SIGMUND PETER DE WIT

VISIE NORMALISEREN

Ontwikkeld en opgesteld door Leernetwerk
Normaliseren van Werkplaats SAMEN

Claudia Vrijhoff, Tamara Bos

2022

DE HAAGSE
HOGESCHOOL

Visie leernetwerk 1

- Verwachtingen, twijfels, onzekerheden, kwetsbaarheden, vragen horen erbij
- Aanmoediging ouders/jeugdigen deze in informele netwerken te bespreken en hier steun/hulp te zoeken wanneer het even niet lekker loopt.
- (Vroeg) Tijdige toegang voor ouders/jeugdigen tot herkenbare aanspreekpunten in directe omgeving
- Ondersteuning zoveel mogelijk door steunfiguren die de jeugdige/gezin kennen en zoveel mogelijk langdurig betrokken blijven.
- Uitgangspunt: ouders/jeugdigen nemen verantwoordelijkheid nemen voor zover mogelijk – met oog voor de grenzen van hun draagkracht

Visie leernetwerk 2

- Bij aanmelding voor (formele) jeugdhulp: ouders/jeugdigen serieus nemen
- In gesprek met hen (en eventuele andere betrokkenen): gezamenlijk inzicht situatie, vragen of zorgen
- Brede blik: oog voor context jeugdige, voor situatie ouder(s)/hele gezin, voor dingen die goed gaan en beschermende factoren
- Hulpvraag/ondersteuningsbehoefte jeugdige/ouder(s) niet uit oog verliezen
- Gelijkwaardigheid is uitgangspunt
- Basis in leefwerelden kind is (zoveel mogelijk) op orde: gezin, school, opvang, vrije tijd. Zo niet, prioriteit bij herstellen

Visie leernetwerk 3

- We accepteren verschillen
- Afwijking van norm niet persé problematiseren / medicaliseren
- Vallen en opstaan horen bij leven: kwetsbaarheden, moeilijkheden, leed, incidenten – tijdelijkheid problemen, recht fouten te maken
- Gezamenlijke inschatting zorgbehoefte --> passende of geen jeugdhulp
- Jeugdhulp zo licht als mogelijk, zo zwaar als nodig
- Opgroeien zoveel mogelijk in eigen omgeving en in regulier onderwijs

LNW: wat vraagt normaliseren?

- Bewustwording belang normaliseren / normaliseren als leidend principe
- Duidelijkheid over: wanneer jeugdhulp, wanneer niet?

Vanuit beleid:

- Facilitering van gezamenlijke inschatting zorgbehoefte
- Facilitering van tijdige, passende hulp
- Stimuleren / faciliteren informele netwerken en laagdrempelige inloopplekken
- Kostenbewustzijn, maar kostenbesparing is niet leidend

LNW: wat vraagt normaliseren? (2)

Van de beroepspraktijk:

- Ruimte voor professionals om vanuit vertrouwen en gelijkwaardigheid cliëntrelatie aan te gaan – basishouding hiervoor bij professionals
- Brede blik, aandacht voor wat goed gaat, talenten en krachten, oog voor hulpvraag, acceptatie verschillen, loslaten eigen referentiekader, kwetsbaarheden kunnen bespreken
- Normaliseren als vanzelfsprekend onderdeel van gehanteerde methodieken, casusbesprekingen, reflectie en intervisie
- Kennis ‘normale’ ontwikkelingsverloop
- Met jeugdigen en ouders inschatten wat ‘normaal’ is, wat erbij hoort en wat niet (meer) ‘normaal’ is en hulp behoeft. (complex, dilemma’s rond bijv. veiligheid of verwaarlozing)

Te raadplegen op:

www.werkplaatssamen.nl

www.kennisnetwerkjeugdhaaglanden.nl

VISIE NORMALISEREN

Ontwikkeld en opgesteld door Leernetwerk
Normaliseren van Werkplaats SAMEN

Claudia Vrijhoff, Tamara Bos
2022

DE HAAGSE
HOGESCHOOL

DE HAAGSE
HOGESCHOOL

